

ВИДИ РОДУ СУХОВЕРШКИ – ПЕРСПЕКТИВНІ ДЖЕРЕЛА ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Н.В. ПОПОВА, М.І. РУДЕНКО

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Суховершки *Prunella* – рід багаторічних трав'янистих рослин з род. ясноткові *Lamiaceae*, який налічує близько 15 видів, на території України зростає 3 види: с. роздільнолисті – *P. laciniata*, с. звичайні – *P. vulgaris* та с. великоквіткові – *P. grandiflora*. Ці види також вирощують як декоративні. Суховершки привертають увагу дослідників завдяки широкому спектру застосувань у народній медицині як противірусний, протимікробний, протизапальний засіб.

Траву досліджуваних видів збирали під час квітіння у 2011-2012 рр. у Дергачівському районі Харківської області та у ботанічному саду ХДУ. Дослідження фенольних сполук проводили за допомогою хроматографії на папері та ТШХ у ряді систем розчинників у порівнянні з вірогідними зразками. Встановлено наявність у траві трьох видів суховершків похідних гідроксикоричних кислот, насамперед розмаринової, кофейної, хлорогенової та ферулової кислот. Серед флавоноїдів ідентифіковані кверцетин, кемпферол та їх глікозиди.

Аналіз вмісту суми гідроксикоричних кислот проводили за методикою Європейської фармакопеї, яка наведена для сировини розмарину лікарського та меліси. Спектрофотометрично з використанням реакції Фоліна-Чокольте визначали суму гідроксикоричних кислот у перерахунку на розмаринову кислоту за довжині хвилі $\lambda = 505\text{nm}$ (спектрофотометр «Evolution 60S»). Встановлено, що у траві суховершків звичайних сума гідроксикоричних кислот складає $4,5 \pm 0,09\%$, у траві с. великоквіткових $4,8 \pm 0,08\%$, а у траві с. роздільнолистих $3,5\% \pm 0,06$. Отримані дані відповідають вимогам за вмістом діючих речовин за Європейською фармакопею для листів меліси лікарської та розмарину. Тому можливо вважати, що види роду суховершків є перспективним джерелом отримання лікувальних та профілактичних засобів.